

KVALITETSDEKLARATION

Konstaterade fall av dödligt våld – en genomgång av anmält dödligt våld

Ämnesområde

Rättsväsendet

Statistikområde

Brott

Produktkod

RV0107

Referenstid

2016

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att ge en tillförlitlig uppgift om nivån och utvecklingen av det dödliga våldet i Sverige under den redovisade perioden. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under perioden.

Statistiken används som underlag för forskning och utredning, granskning, uppföljning, analys- och planering, samt för allmän information. Vidare används statistiken för rapportering på internationell nivå till bl.a. EU:s statistiska organ Eurostat. De mest centrala användarna är: Justitiedepartementet, Riksrevisionen, Statskontoret och Riksdagens utredningstjänst; statliga myndigheter främst inom rättsväsendet; utbildningsväsendet; Eurostat, FN och andra internationella organ; kommunerna samt massmedier och allmänheten.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld har många centrala målgrupper. Under de senaste tio åren har Brå genomfört två målgruppsanalyser, dels 2006/2007 dels 2012/2013. Bedömningen är att statistiken över konstaterade fall av dödligt våld uppfyller de övergripande behoven, även om ytterligare behov på detaljeringsgrad av exempelvis område finns. I dagsläget finns inte möjlighet att uppfylla det behovet främst på grund av att tillgänglig data saknas, men ytterligare detaljering kan även hindras av risken för röjande.

1.2 Statistikens innehåll

Den statistiska målstorheten är antalet konstaterade fall av anmält dödligt våld.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen för statistiken över konstaterade fall av dödligt våld utgörs av samtliga händelser om mord, dråp, barnadråp eller vållande till annans död brott som anmälts och registrerats som brott hos de brottsutredande myndigheterna, och där det vid en genomgång kunnat konstateras röra sig om dödligt våld.

Målobjektet är anmälda brott där det konstaterats röra sig om dödligt våld.

Observationsobjekten baseras på, eller härleds utifrån, poster från ärendehanteringssystemen, där varje post motsvarar ett brott. För att möjliggöra bedömning om det rör sig om dödligt våld eller ej inhämtas grundanmälan samt slutredovisningsuppgifter och dom/domslutsuppgift i de fall sådana finns, därtill kontaktas förundersökningsledare för kompletterande information i de fall där det krävs.

1.2.2 Variabler

Nedan redovisas målvariablerna för statistiken över konstaterade fall av dödligt våld. Motsvarande observationsvariabler definieras utifrån uppgifter från ärendehanteringssystemet RAR/Durtvå. Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om informationen om brott var korrekt registrerade, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

De huvudsakliga målvariablerna är

- Brotstyp
- Kön
- Skjutvapen
- Region

Brotstyp, är den typ av brott som har anmälts. Observationsvariabeln är den registrerade brottskoden.

Kön, är det juridiska könet på den som fallit offer för dödligt våld. Observationsvariabeln är personnummer.

Skjutvapen, avser information om huruvida brottet har begåtts med hjälp av skjutvapen eller ej.

Region, är den handläggande enhet som senast har hanterat brottet. Observationsvariabeln är enhetskod för utredande enhet.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är antal, antal per 100 000 invånare i respektive region samt hela landet, andelar kvinnor respektive män som brottsoffer, andelar där skjutvapen har använts.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Brotstyp, den typ av brott som redovisas är dödligt våld, som angivits brottskoder för mord, dråp, barnadråp eller vållande till annans död genom misshandel.

Region, statistiken redovisas efter 7 polisregioner, vilka bestäms utifrån den handläggande enhet som senast har hanterat brottet. I de fall Nationella operativa avdelningen (NOA) är handläggande enhet redovisas brotten under polisregion Stockholm.

1.2.5 Referenstider

Konstaterade fall av dödligt våld redovisas helårsvis och referensperioden är 1 januari – 31 december.

Referenstiden avser tidpunkten för registrering av ärendet som brottet hör till.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på uppgifter som polis och åklagare registrerar i sina ärendehanteringssystem. När ett brott kommer till polisens kännedom

upprättas en brottsanmälan, som registreras i ärendehanteringssystemet RAR (Rationell anmälsrutin) och sedan levereras till Brå. Även uppgifter från åklagarnas och tullens ärendesystem levereras till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Tillförlitligheten anses vara god då det är en totalundersökning. Mörkertalet för dödligt våld antas vara mycket lågt då det rör sig om grov brottslighet och de allra flesta brotten kommer till myndigheternas kännedom.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld är en totalundersökning som baseras på administrativ data i externa system. I statistiken kan det förekomma partiellt bortfall och täckningsfel, bedömningen är att det förekommer i liten utsträckning. Urvalsfel är inte relevanta för produkten.

Vid publiceringen, efter tre månaders uppföljningsperiod, finns det oftast en liten andel oklara fall. De oklara fallen kan både bestå av ärenden som senare läggs ner pga att det inte längre finns anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal har begåtts eller där en misstänkt person blir friad i domstol. Oklara ärenden kan också bestå av ärenden som efter utredning visade sig vara ett fall av dödligt våld. Det senare är dock inte vanligt förekommande.

2.2.1 Urval

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

I de fall ny information som innebär att dödligt våld kan konstateras, tillkommer till ett ärende efter att statistiken för aktuell redovisningsperiod tagits fram kommer då inte att ingå i statistiken och orsakar undertäckning. Det kan exempelvis handla om omrubricering från misshandel till *vållande till annans död genom misshandel* som ajourförs året efter redovisningsåret, de kommer inte heller med nästföljande års statistik då faller utanför det redovisningsåret. Den här typen av fall är mycket ovanliga.

2.2.3 Mätning

Statistiken baseras på administrativa uppgifter som levereras elektronisk till Brå. Flera av de centrala uppgifterna registreras in med hjälp av bestämda klassifikationssystem. Det är exempelvis uppgifter om brott med brottskod samt handläggning i form av skäl till nedläggning av utredning med beslutkod. Måtfel uppstår främst om det är felspecificerade vid inmatningen och inte har korrigerats när grundanmälan och slutredovisningsuppgifter samlas in.

2.2.4 Bortfall

Statistiken är en totalundersökning baserat på registeruppgifter därmed förekommer inget objektsbortfall i egentlig mening. Det kan dock förekomma partiellt bortfall av nödvändig information för att kunna bedöma om en händelse kan konstateras vara dödligt våld. Bedömningen är att det partiella

bortfallet är litet då all befintlig information i regel blir tillgänglig vid produktionen.

2.2.5 Bearbetning

Dataregistreringen av uppgifterna om anmälda brott sker av de brottsutredande myndigheterna i deras ärendehanteringssystem. Uppgifter från de brottsutredande myndigheterna levereras löpande till Brå enligt en förutbestämd struktur och regler. När uppgifterna levererats till Brå granskas de i de olika skeden av bearbetningar som görs innan de godkänns för inläsning i statistikdatabasen för långtidslagring. Validering mot XML-scheman sker redan vid inläsning av materialet i Brås kontolldatabas.

Därtill genomförs följande typer av kontroller

- *Format*, att informationen består av rätt antal tecken och rätt typ av tecken.
- *Relation*, att relationer mellan två eller flera objekt är korrekt.
- *Innehåll*, att information inte saknas, är giltig och rimlig.
- *Flöde*, att information följer kronologisk ordning, även i förhållande till tidigare inkommen information.
- *Basinformation*, att angivna värden stämmer överens med gemensamma strukturer för olika typer av basinformation.
- *Antalskontroller*, att antalet inkomna transaktioner av olika slag är rimligt i förhållande till gränsvärden, för att exempelvis upptäcka saknade transaktioner.

Materialet bearbetas efter förutbestämda principer och regler. När materialet är färdigbearbetat förs det över till statistikdatabasen för långtidslagring. Denna hantering sker veckovis.

Utöver detta samlas underlag in gällande händelser om mord, dråp, barnadråp eller vållande till annans död genom misshandel. Från polisen begärs samtliga utredningar gällande ovanstående händelser in, dessa skickas till Brå och prickas av från en lista för att säkerställa att alla begärda utredningar har inkommit.

Det insamlade materialet kodas manuellt och en bedömning av om det föreligger dödligt våld eller inte görs. Bedömningen bygger i huvudsak på information från polisanmälningar och slutredovisningsuppgifter, men även andra informationskällor har använts. Det handlar om information som hämtas in genom kontakt med polis, åklagare, domslut i Brås verksamhetsdatabas eller domar som beställs in för kompletterande information.

Bedömningen granskas åtminstone på övergripande nivå av minst en annan person. Uppfattningen är att resultatet håller en hög tillförlitlighet.

Basinformation, bland annat i form av befolkningsuppgifter på olika geografiska nivåer, uppdatering av koder klassifikationssystem, läggs in i databasen för långtidslagring. De flesta basinformationsuppgifterna läggs in manuellt vilket innebär en risk för bearbetningsfel. För att minimera risken för fel genomförs bland annat granskning av inmatade uppgifter.

Det finns inga särskilda studier gjorda över eventuella bearbetningsfel i statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik tas fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Slutlig statistik över konstaterade fall publiceras tre månader efter referensperiodens slut. Det betyder att statistik per den 31 december framställs i början av mars året efter referensåret. Att inte statistiken framställs snabbare beror på att Brå vill invänta att utredningarna gällande dödligt våld färdigställs för att öka möjligheten till att göra en korrekt bedömning. En avvägning mellan aktualitet och täckning har lett till beslutet att ta fram statistiken med två månaders eftersläpning.

3.2 Frekvens

Statistik avseende perioden 1 januari till 31 december redovisas årligen.

Statistiken baseras på uppgifter från polisen, åklagaren och tullen som uppdateras löpande under året. Rapportering av anmälningsuppgifter till Brå sker varje vardag. Därtill inhämtar Brå kopior på samtliga utredningar avseende dödligt våld och vållande till annans död som anmälts till polisen under ett kalenderår. Datainsamlingen baseras på uppgifter om polisanmält dödligt våld i Brås register för anmälda brott och görs i två omgångar. Under oktober det innevarande kalenderåret görs en första datainsamling, baserad på polisanmälningar för perioden januari-september, genom att handlingar begärs ut från polisen. Insamlingen upprepas sedan i januari det efterföljande kalenderåret, avseende perioden oktober-december. Påminnelser går även ut vid två tillfällen, om materialet inte kommit in efter en viss tid. Vid behov inhämtas ytterligare information från polis, åklagare eller domstol.

3.3 Punktlighet

Statistik för 2016 publicerades i enlighet med gällande publiceringsplaner. Aktuella publiceringsplaner finns på Brås och SCB:s webbplatser.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken över anmälda brott publiceras på Brås webbplats, dels på produktsidan, dels i Statistikdatabasen.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistik presenterad på annat sätt och efter andra variabler som finns lagrade i databasen kan beställas från Brå med beaktande av statistiksekretessen. Kostnader för detta uppgår till cirka 928 kr (exkl. moms) per arbetstimme för framställning. För ytterligare information kontakta statistik@bra.se.

4.3 Presentation

Statistiken över konstaterade fall av dödligt våld presenteras i tabeller samt i text, kommentarer och diagram i en sammanfattning av statistiken.

4.4 Dokumentation

Dokumentation om statistiken över konstaterade fall av dödligt våld sker i föreliggande kvalitetsdeklaration samt i interna dokument vid myndigheten.

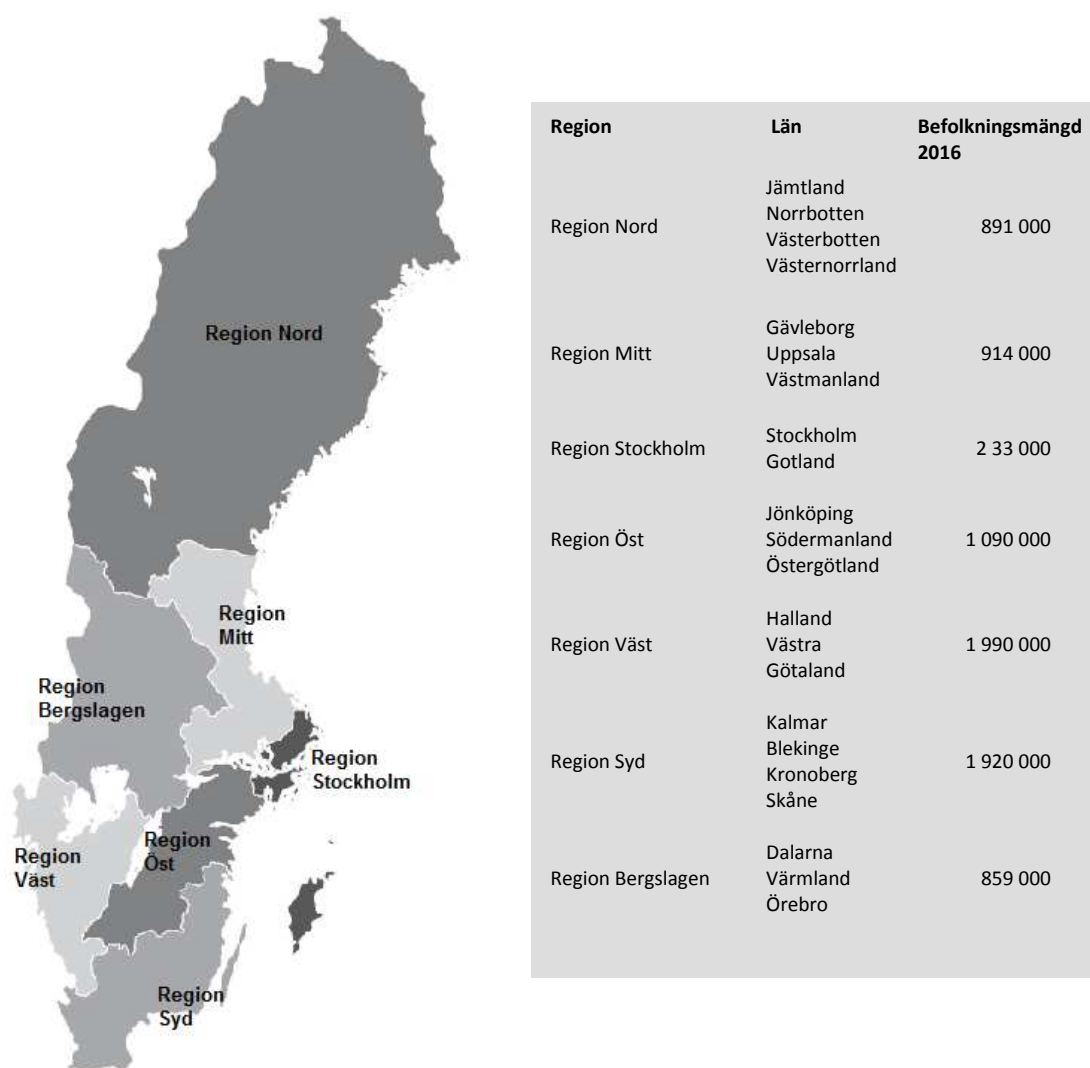
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Tekniska förändringar

- Under åren 1991–1995 infördes successivt en datoriserad anmälningsrutin vid polismyndigheterna, Rationell anmälningsrutin (RAR). En effekt är att det i kategorin fullbordade mord, dråp samt misshandel med dödlig utgång nu registreras fler fall som inte är brott utan till exempel kan vara naturlig död, olyckshändelse eller överdos av narkotika, vilket leder till ett ökat antal registreringar.
- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, vilken ersätter tidigare 21 länspolismyndigheter och är indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län. I figuren och tabellen nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna. För att möjliggöra jämförelser med tidigare år redovisas de nuvarande regionerna i jämförelse med det sammanslagna resultatet från 2010 av de länspolismyndigheter som respektive region består av. Före 2010 saknas uppgifter på länsnivå varför jämförelser längre bak i tiden inte kan göras.

Figur 2. Regionsindelningen från och med 2015 med tidigare län indelat i tillhörande region samt befolkningsmängden 2016.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

5.4 Numerisk överensstämmelse

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS): Ja

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

C Bevarande och gallring

Enligt 19 § 1 st. lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen EU-reglering omgärdar statistiken över anmälda brott. Statistiken lämnas ut till Eurostat enligt så kallad "Gentlemens Agreement". Utöver dessa rapporteringar svarar Enheten för rättsstatistik på de tillfälliga förfrågningar som kommer från EU, FN eller andra organisationer. Förfrågningarna handlar dels om statistikuppgifter och dels om kvalitetsdeklarationer m.m.

F Historik

Statistik över polisanmälda brott har kontinuerligt förts från år 1950. Statistiska centralbyrån (SCB) skötte produktionen av statistiken fram till och med 1994 års statistik. Därefter övertog Brottsförebyggande rådet ansvaret för statistikproduktionen. Statistiken har under årens lopp påverkats av olika förändringar i bl.a. lagstiftning, statistikrutiner, förändringar i ärendehanteringssystem hos rättsväsendets myndigheter, fördelning av resurser hos Polisen och andra myndigheter inom rättsväsendet, försäkringsbestämmelser m.m. Dessa påverkningar har i vissa fall gett effekter på statistikens jämförbarhet över tid.

Statistik över konstaterade fall av anmält dödligt våld har förts sedan 2002.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Brottsförebyggande rådet
Kontaktinformation	Enheten rättsstatistik Postadress: Box 1386, 111 93 Stockholm Besöksadress: Tegnérgatan 23, 2 tr, 111 93 Stockholm
E-post	statistik@bra.se
Telefon	08- 527 58 000 (Brå)